

Délvidék

Délvidék
 Delykai Napló
 Politikai napilap
 Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
Működés kezdése vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
három évre	7.20
egy évre	3.60
egy hónapra	1.20
Védőpostán külföldre	
egész évre	17.00
három évre	8.70
egy évre	4.35
egy hónapra	1.45

Nagy tűz pusztított a bécsi Holzlager téren.

Bécs, szept. 10. Tegnap a bécsi Holzlager-téren borzalmas tűz ütött ki. A tűz három óra hosszat tartott. A tüzoltóknak igen nagy erőmegfeszítésébe került, míg a tüzet elnyomták. A közelben lévő házak között négy kereskedő raktárát a lángok teljesen elhamvasztották. A kár 1 millió koronán felül van.

Borzalmas többszörös gyilkosság.

Bécs, szept. 10. Morva-Osztrauból jelentik, hogy ott a Ventitsojnban egy Wresky Lajos nevű egyén egy Jonák nevezetű egyént meggyilkolt. A gyilkost sikerült elfogni. Három csendőr kísérte Wreskyt, aki mind a három csendőrt meggyilkolta. Wreskynek így sikerült megmenekednie. Kezrekerítése érdekében széleskörű nyomozást indítottak.

Francia gőzösök összeütközése.

Bern, szept. 10. A francia sajtó jelenti, hogy Marseilles táján a 11,443 tonnás Malagacha gőzös neki ment a Natal szállítógőzösnek, melynek a parancsnoka és 21 ember vízbefult. Hogy a csapatok közül, melyek a hajón voltak, mennyien pusztultak el, nem lehet tudni. A veszteség valószínűen nagy.

Az orosz helyzet és a franciák.

Bern, szept. 10. Az ideérkező lapokból ítélve az orosz helyzetet a franciák igen perszimisztikusan ítélik meg. A Journal többek között azt írja, hogy az orosz kormány semmit sem tett a katonaság újjászervezése és a közgazdasági állapotok megjavítása érdekében. Irja továbbá, hogy hátulról a finn felkelés fenyeget. Az orosz sereg szárnyai teljesen védtelenek. Végül sorait a következő szavakkal fejezi be: Oroszországban a családok hosszú sora borzasztó hangulatot idézett elő.

Lemondott és mégis visszajön a francia kormányelnök

Páris, szept. 9. Havas-jelentés: Poincaré elnök, miután tanácskozott a két kamara elnökével, újra megbízást adott a lemondott kormány fejének, Ribot miniszterelnöknek, hogy új kormányt alakítson.

Nyugalom a harctereken.

Berlin, szept. 10. Wolff-jelentés: Ypernnél és a Maas jobb partján élénk tüzérési harcok. Keletről eddig semmi különösebbet sem jelentettek.

Vilmos császár Dünamündében.

Berlin, szept. 10. Wolff-jelentés: A császár tegnap Rigából Dünamündébe utazott, megtekintette a csapatokat, állásaikat és az oroszok által szétrombolva hátrahagyott erődöket.

Nagy a békevágy Angliában.

— Kik nem akarják a békekonferenciát? —

Stockholm, szept. 10. Rozanov orosz kiküldött visszaérkezett Londontól és kijelentette, hogy Angliában nagy a békevágy, bár korántsem olyan, mint Oroszországban. A francia szociálisták azon fáradoznak — mondotta —, hogy megkapják utlevelüket a konferenciára. Esztelenség is volna, ha az ántánt ezt megtagadná. A belga szociálisták-

nak azt az indítványát, hogy a békekonferencia megtartását halasszák el a németeknek Belgiumból való kivonulásáig, elvetették. Oroszországban az utleveleknek Anglia és Franciaország részéről történt megtagadása nagy elégedetlenséget kelt, mert ez a konferencia meghívására vezethet.

Nagy amerikai kölcsön az ántántnak.

Washington, szept. 9. A képviselőház 11 milliárdos hadikölcsönt szavazott meg, amelynek az a rendeltetése, hogy abból havonként 500 millió dollárnyi hitelt nyujtsanak a szövetségeseknek.

Az orosz kormány nem hagyhatja el a fővárost.

Pétervárr, szept. 10. A legutóbbi minisztertanács kimondotta, hogy a kormánynak nincs joga elhagynia Szent-Pétervárat.

Hat heti karácsonyi szünet lesz az iskolákban.

A tanéveleji beiratások úgy az alsó, mint a középiskolákban már befejezést nyertek és az iskolai év rendszeren megkezdődött.

Eltekintve attól, hogy egyes iskolák nem a saját helyiségeikben működtek és a tanítás helyettesítések útján folyt, az elmúlt háborús tanévek lefolyásában különösebb rendellenesség nem volt észlelhető. A most kezdődő tanévben azonban új intézkedésekre is szükség volt.

Nagy jelentősége van egy határozatnak, amelyet a kultuszminisztériumban hoztak. E határozat értelmében az eddigi tizenegy napos karácsonyi szünetet hosszabbítják meg csaknem oly terjedelműre, mint a nyári szünet. A határozat szerint az első iskolai félév 1917. december 15-én befejeződik és a második félév 1918. február

elsején fog kezdődni. Közbe tehető hat heti karácsonyi vakáció esik.

Ennek az intézkedésnek a szén, fa- és világítóanyagok megtakarítása szempontjából van igen nagy jelentősége. Az összes magyarországi iskolákban hat hétig szünetel a tanítás. Elképzelhető, hogy e hat hét alatt megtakarítható világító- és fűtőanyag mennyiségét jelentősen lehet figyelembe venni az ország ellátása szempontjából.

Az amerikai aranyorozat szenzációja.

A menekülő élet,

4 felvonásos a milliárdos életéből. Kezdeté fél 6 és fél 9 órakor.

A gyógyszerészek inspekcója

A szabadkai gyógyszerészek kérelemmel fordultak dr. Bíró Károly polgármesterhez, hogy a vasárnap délutáni és az éjszakai inspekciokat felváltva két csoportban teljesíthessék. A kérelem elintézése végett az aktákat a polgármester áttette dr. Bartha Antal tiszti főorvoshoz.

A tiszti főorvos véleménye szerint a szabadkai gyógyszerészek kérelme komolyabb akadályokba nem ütközik, mielőtt is pártolólak küldte vissza az iratokat.

Dr. Bíró Károly polgármesternek sincs semmi kifogása az ellen, hogy a háboruban megfogyatkozott létszámú gyógyszerészek terhes szolgálatán enyhítsenek. Most az iratokat áttették Szalay Mátyas rendőrkapitányhoz, hogy a kérelemre az engedélyt megadja. Szalay Mátyas rendőrkapitány, mivel hogy a kérés teljesítése nem ütközik akadályokba, minden valószínűség teljesséti is azt.

A kérelemnek így kedvező elintézése folytán a szabadkai gyógyszerészek felváltva két csoportban tartanak majd inspekciót.

A fekete szörny áldozata.

Magyarország egyik legnagyobb vasuti gőcpontja a szabadkai pályaudvar. A méreteiben imponáló és hatalmas forgalmat azonban csak igen szűk helyen kell lebonyolítani — úgy hogy a vasuti alkalmazottak élete talán Szabadkán van a legnagyobb veszélyben.

Sehol annyi vasuti szerencsétlenség nem történt, mint éppen a szabadkai pályaudvaron. Ennek okát pedig egységesen a szűk pályaudvarnak kell tulajdonítani. A fokozottan óber szolgálat sem tudja ennek elejét venni. A halálos kimeneteli szerencsétlenségek egymás után fordulnak elő.

Az éjjel is 11 óra után a teherpályaudvaron ismét halálos kimeneteli szerencsétlenség történt. *Tamburszki* Dömötör kisegítő főkező tolatás közben egy kocsikerekei alá került oly szerencsétlenül, hogy a kerekek derekát két té metszerették és az egyik karját tőből szakították le.

Az ilyen szerencsétlenségek oly sűrűn fordulnak elő, hogy a nagyközönség mindjobban és jobban kezd érdeklődni a szerencsétlenségek iránt.

Tamburszki a mentők szállították be a Bezeredy-féle hullaházba, honnan temetése a holnapi nap folyamán lesz.

Szívujj ember sorsa.

A szabadkai közönség tájékoztatására ime egy precedens. Ma reggel egy szívujj katonát a posta előtt fogott el idegrohama. A katona összeesett. Köréje gyűlt a kíváncsiak serege. És nagy volt a sajnálkozás. Mindenki a háboru kegyetlenségein sopánkodott, de nem jutott eszébe senkinek, hogy segítségért siessen.

Alig negyven lépésre a helytől, a vöröskőr-iskolában elhelyezett tartalékkórház áll. — Körülbelül ugyanannyira egy telefonállomás is van.

A csődületből azonban senki nem ment se a kórházba, se a telefonhoz, hogy a mentőkért telefonáljon. Tehetetlenül álltak körül a szívujj katonát. Pedig a legegyszerűbb lett volna leemelni a telefonkagylót, beleszólni: — Kérem a mentőket. És azok

Lesz-e szén az iskolákban?

(Saját tudósításunk.) Apponyi erélyesen akarja elintézni az iskolák téli fűtését. Ebből a célból az iskolák 1917—18 tanévi szén szükségletének biztosítása tárgyában Apponyi a tankerületi kir. főigazgatókhoz, a felső keres. isk. kir. főigazgatóságához és a tanfelügyelőségekhez rendeletet adott ki.

A rendelet szerint az orsz. Szénbizottság határozata alapján a szénbányák engedélyt nyertek arra, hogy a velük szerződéses viszonyban álló szénkereskedőknek a múlt évben szállított szénmennyiségnek 50 százalékát szállíthassák.

Miután ezen szénmennyiségből az intézetek szénigénye fedezhető, felhívja a miniszter a tanhatóságokat, utasítsák az iskolák igazgatóit, hogy lépjenek érintkezésbe azon szénkereskedővel, a kivel a tavalyi szénzállításra nézve kötésük, szerződésük, vagy bármilyen megállapodásuk volt, hogy ennek alapján a vezetésük alatt

már is jelentkeznek és a legszívesebben 5 perc alatt már be is szállítják a bajba esett embert.

Igy viselkedett a közönség. Ezzel szemben a tartalékkórházba segítségért, amely azonban csak fél óra után érkezett meg.

Álló intézet 1917—18. tanévi szénigényét a lehetőséghez képest egész mennyiségben szállítsák le, illetve annak leszállítását biztosítsák.

Amennyiben az illető szénkereskedő ezen szállítást csak részben vállalná vagy egyáltalában vállalni nem tudná, az intézet igazgatója a szükséges vagy a már eszközölt, illetőleg biztosított szállítást folytatni még fennmaradó szén (koks) mennyiségének megjelölése, valamint az illető szénkereskedő nevének, pontos címének, úgy mint azon szénbányának feltüntetése mellett, ahonnan az illető szénkereskedő szénigényét beszerzi, a rendeletre való hivatkozással tegyen közvetlenül azonnal jelentést az orsz. Szénbizottságnak (Budapest, IV. Haris köz 3. sz.), ahonnan az illetékes szénbánya engedélyt fog nyerni a megengedett szénmennyiség leszállítására. A rendelet megérkezett a szabadkai iskolákhoz is.

Tüdőbajosok bácskai gyógyintézete.

— Erélyes munka a baj leküzdésére. —

(Saját tudósításunk.) A Tuberkulózis Ellen Védőkező Bács-Bodrog Vármegyei Egyesület Zomborban, hogy a tüdővész terjedését megakadályozza, az új főispán, *Baloghy* Ernő dr. vezetése alatt most igen erélyesen vette kezébe az ügyet és e célból felhívást bocsátott ki az egyesületbe való belépésre és adakozásra. A felhívás a következőképpen hangzik:

„A háboru okozta rettenetes emberpusztításnál nem kisebb mértékben szedi áldozatait és csökkeni hazánk népességét és ezzel munkát, teherbíró- és védelmi képességét a tuberkulózis. Amíg Angolországban 10,000 lakos közül 13, Németországban 16, addig Magyarországon 30, Bács-Bodrog vármegyében 33, Zomborban 40 ember hal meg évenként tuberkulózisban, tehát ugyanennyi munkatér, megbecsülhetetlen nemzetgazdasági érték az áldozat évenként a rettenetes kórnak, amely nem öröklött, hanem szerzett és gyógyítható fertőző betegség, amelynek romboló hatása megfelelő népjóléti és egészségügyi berendezése segítségével a legesékélyebbre korlátozható. Mutatja ezt Angolország példája, ahol a 19. század első felében évenként 162,000 ember halt meg tüdővészben, az utolsó 10 évben évenként 54,300, tehát 107,700 kevesebb. 80 év alatt Angolország elérte azt, hogy évente 20,000-rel kevesebb ember hal meg tuberkulózisban mint a félannyi lakosság Magyarországon; Németország is a kedvező eredményt a megfelelő intézkedésekkel érte el: itt 155 szanatórium, 88 gyermekszanatórium, 99 erdei üdülőhely, 15 erdei iskola, 144 tüdőbeteg kórház és 525 gondozó intézet működik és áll a tuberkulózis elleni küzdelem rendelkezésére.

Ha meg akarjuk népünket e legnagyobb ellenségtől menteni, ha nem akarjuk, hogy a borzalmas vérvesztés után a tüdővész tovább pusztítsa egészen aláássa hazánk védelmi és közgazdasági erejét megfeszített munkával kell hozzáfognunk nekünk is a tuberkulózis leküzdéséhez.

Célunk Bács-Bodrog vármegye területén egy modern, nagyszabású szanatórium, vele kapcsolatos erdei üdülő telepek, erdei iskolák, gondozó intézetek létesítése.

Ennek létesítéséhez nagy anyagi áldozatokra van szükségünk, értéktelen pénzáldozatokra a legnemesebb, a legnagyobb érték az ember megmentése érdekében. A tőkének legalább fele részét kell, hogy a vármegye és Zombor város társadalma szolgáltatassa, másik fele részét a kormány fogja az egyesület rendelkezésére bocsájtani.

Az egész ország megmozdul a vész leküzdésére, a nemes küzdelemben a nagy kulturális és gazdasági erejű Bács-Bodrog vármegye és Zombor városának az első helyen kell állania.

Felhívjuk tehát vármegyénk minden tehető polgárát, hogy minél nagyobb összeggel járuljon eszent és nemes cél eléréséhez.

Dr. *Baloghy* Ernő főispán, az egyesület védnöke, dr. *Spitzer* István vármegyei tiszti főorvos egyesületi főtitkár, *Scultéty* Ferenc alispán, egyesületi elnök, dr. *Daninger* Ádám városi tiszti főorvos, egyesületi főorvos, *Kleiner* Lajos polgármester, egyesületi társelnök.

Kávéházakban kérje a

„Délvidék“-et.

Beszédek.

(VI)

(Folytatás.)

Önök is a lelkiüket, teljes erejüket, teljes egyéniségüket, ezeknek esetleg feláldozását is kívánja a mai nehéz idő. A nagyközönség is nagy követelményekkel áll elő. Szóval, óriási teher van az önök vállán és bizony csak is a legnagyobb erőmegfeszítés képesítheti önöket arra, hogy munkájuknak, kötelességüknek megfeleljenek. Tudom én ezt és mindezek ellenére megint csak hangsúlyoznom és elő kell hoznom azt is, hogy én, mint a kormány közege, kötelességemhez híven az önök munkásságát a legteljesebb mértékben ellenőrizni leszek köteles és ott, ahol — remélni, nem lesz rá alkalom — ahol netalán hibákat lennék, esetleg mulasztást találnék, ott részrehajlatlanul, az igazságnak megfelelő kellő szigorral fogok eljárni.

Nagyon természetes, hogy én meg vagyok győződve szívem mélyéből arról, hogy a mi működésünk egy ezen a téren, csak szeretetteljes lesz. Én az ön munkásságomat, amennyire egyéb teendők az megengedik, teljes szívvel, teljes lélekkel az önök érdekeinek az itápolására is fordítom. Én a legnagyobb bizalommal fogok önökkel együtt dolgozni és kérem önöket is, ezzel a bizalommal önök is ajándékozhatnak meg engem. (Eljenzés).

E bizalom és támogatás szavaknál csak egy pár pillanatra kell megállani. Legyenek, urak, tisztában azzal, hogy én egyáltalában nem vagyok lélekbuvár; nem is gondolok arra, hogy én önöktől politikai szolgálatot kívánjak. Sőt ellenkezően, egyenesen arra kérem az urakat és amennyiben módomban áll, követelem, hogy önök teljesen hivatásuknak, hivataluknak éljenek és egész erejüket merítsék ki abban, hogy annak a népnek szolgáljanak, a városi nép minden irányú igényeinek a kielégítésével, amely városnak önök a tisztviselői.

Tehát abszolút semmiféle politikai szolgálatot, míg én itt leszek, nem kívánok. Egy határ van, nevezetesen a következő: amint én nem tudnám megengedni azt, hogy politikailag hozzám közelebb állók — ha vannak ilyenek —, vagy mások is, azon a címen, hogy most egy politikai elvbarátjuk a főispán, a személyeknek ördögöt kieresztenék magukból és támadó hangokat használnának — mondjuk a régi rezsim ellen: éppen úgy nagyon kérem kell önöket arra, hogy azon a címen viszont, hogy valaki netalán politikai elvek tekintetében nem áll hozzánk közel, azt a rezsimet, melyet én képviselek, agitatorius uton támadni hát kizárt dolognak szeretném látni. Ezzel nem a meggyőződés szabadságát akarom korlátozni, hanem csak agitatorius tevékenységre mutatok rá, melyet nem tudok összetett kezekkel nézni.

Most még egyet! Igen nehéz probléma, hogy tulajdonképpen a tisztviselőnek hogy áll a szerepe a politikai magatartással. Méltó tasanak nekem megengedni, hogy én tekintetben egypár nyilatkozatot tegyek és a megszívlelését figyelembe ajánlom.

(Folytatjuk.)

NAPI HIREK.

— Gyóni Géza emléke. Békés-
csaba város közönsége körében
mozgalom indult meg Gyóni Géza
emlékének megőrkítésére. A moz-
galom mihamarabb azt fogja ered-
ményezni, hogy a csabai közönség
áldozatkészségéből emléktábla ke-
rül Gyóni Géza csabai lakóházára.

— Fogoly bácskaiak. Legujab-
ban a következő bácskai katonák
tudatták, hogy orosz fogságba es-
tek július 2-án: *Kopasz Imre*
zászlós (Zenta), *Mézer Dániel* (Ti-
tel), *Blaha Arthur* (Ujvidék). Azt
írják, hogy Cserekassyban vannak.

— A szabadkai nyugdíjasok cso-
portjának alakuló ülése. Az egye-
sülésben van az erő. Az erőtle-
neknek erőre van szüksége. — Ez
a tudat készítette a nyugdíjasok
országos szövetsége szabadkai
fiókjának szervező-bizottságát arra
az elhatározásra, hogy megalakit-
sák a szabadkai csoportot is. A
csoportban való tömörülésre min-
den nyugdíjasnak szüksége van,
mert az ilyenek egyesült energi-
jától várható csak a kinos hely-
zet megjavulása, melynek eléré-
seért fog küzdeni a szabadkai cso-
port. Az alakuló ülést 16-án —
szombaton — délután 4 órakor
tartják meg a városi székház ta-
nástermében, hol megjelenni
minden nyugdíjasnak önmaga és
családja iránti kötelessége.

— A Liberaco Grupo Esperan-
tista választmánya e hó 12-én —
szerdán — délután háromnegyed
7 órakor tartja választmányi ülés-
ét Rákóczi-utca 20. szám alatt az
egyesület titkári hivatalában. A
tagok szíves megjelenését ez uton
is kéri az egyesület vezetősége.

— A lenből készült szövöttárak
bejelentése. A lenáru központ dr.
Biro Károly polgármester utján
felszólítja a szabadkai kézműáru
kereskedőket, hogy a lenből kész-
ült szövött árakat a rendelkezés
meghatározott időre okvetlenül je-
lentsek be, mert ellenkező eset-
ben a szigorú ellenőrzés folyamá-
nyaképpen a legszigorubb parag-
rafusokat alkalmazzák.

— Amikor egy órával tovább
lehet aludni. Szeptember 17-én
reggel három órakor véget fog
érni a nyári időszámítás. Reggel
három órakor minden vonalon,
minden állomáson visszazajoztatják
az órákat egy órával, kettőre. A
vonatok menetrendje változatlanul
megmarad.

— A bácskai 23-asok új ezred-
parancsnoka. A hadseregőparancs-
nokság *Bandat József* alezredes
a 23-ik gyalogezred parancsnoká-
vá nevezte ki. Benne a 23-asok
a háború alatti parancsnokainak
diszes gárdája méltó kiegészítést
nyer, mivel őt kiváló intelligen-
ciája, páratlan humanitása, nagy
igazságszeretete és főleg jeles ka-
tonai erényei a hivatottságnak
ritka magasiatára emelik. A hábo-
ru alatt tanúsított vitéz magatartá-
sáért és kiválóan eredményes
működéséért a nemességen kívül
a Signum Laudist, a hadiékítmé-
nyes katonai érdemkereszt III.
osztályát, a vaskoronarendet és a
német vaskeresztet kapta meg.
Bandat alezredes nevéhez, ki csak
nem a háború egész idejét a fron-
ton töltötte, az ezred háborús sze-
replésének nem egy fényes napja

fűződik. A huszonhármások a hu-
mánus parancsnokot, a melegsívű
embert tisztelik benne, ki kato-
náinak helyzetét minden alkalom-
mal, ha ármily csekéllyel lehe-
tett is, könnyítette, amélt kora
ellenére is ugyyszólván fiatalos
életerővel osztotta meg alantasai-
vál az életveszélyekkel összekötött
fáradalmakat.

— Felmentettek felülvizsgálata.
Bécsi hivatalos jelentés szerint a
magánégek, vállalatok alkalma-
zottai, továbbá egyes magánsze-
mélyek, akik a nyilvános érdekek
fontos tényezői voltak és mint
ilyenek a honvédelmi minisztérium
felülvizsgálati bizottsága által meg-
határozott időre fel voltak ment-
ve, abban az esetben, ha további
felmentésre reflektálnak, kötelesek
felmentésük lejártá előtt egy-két
hónappal a legközelebbi katonai
parancsnokságnál katonai alkalm-
masságuk megállapítása céljából
orvosi vizsgálatra jelentkezni. Az
orvosi szakvélemény a felmentési
folyamodványhoz eredeti példány-
ban csatolandó.

— Halálozás. *Tully István* nyug.
gazdatiszt hosszabb betegeskedés
után szombaton *Palicson* 66 éves
korában meghalt. Az elhunytban
az orosz fogságban levő *Csuczay*
Emil városi mérnök az apósát
gyászolja. A temetés vasárnap
délután volt. Azon a palicsi ka-
szinó is képviseltette magát.

— Kiténtetése. A katonai ér-
demkereszt 3. osztályát kapta a
hadiékítménnyel és a kardokkal:
Pas Arpád 6. honvéd gyalogezred-
beli tart. főhadnagy. A Signum
Laudist kapta ujlág, a kardok-
kal: *Ertl László* 86-os tartalékos
hadnagy.

— A lángok martaléka. Tegnap
délután 8 órakor a Halasi-szőlők-
ben dr. *Lipzenesics László* tulajdo-
nát képező két koozi buzaszalma
és egy két méter hosszú, ugyan-
olyan széles dísznőől gyulladt ki.
A tűz oka még eddig ismeretlen.
A kár 450 korona. A tűz tovább-
terjedését a városi tűzoltók gátolták
meg.

— Szerelmi bánatában a halál
utján. *Takács Teréz* 20 éves ház-
tartásbeli nő tegnap reggel fél 8
órákor szerelmi bánatában zsi-
szódát ivott. A leány állítása sze-
rint a Nemzeti-kávéház egyik da-
liás zenésze miatt kereste a ha-
lált. A zenész nem akarta meg-
érteni, amiért is bánatában elha-
tározta, hogy öngyilkos lesz. Szán-
doka azonban nem sikerült, mert
a mentők beszállították a *Mária*
Valéria kórházba, ahol sikerült
megmenteni az életnek.

— Megnyílt az Aurora fényké-
pező műterem a villanyteleppel
szemközt, *Adám Róbert* mellett.
Mélyen leszállított árak és gyors
kiszolgálás mellett dolgozik. Pár-
tolás esetén a hadiárak segélye-
zésében fog résztvenni, így min-
denki hazafias kötelességet teljesít,
ha ott fényképezeti magát.

— A zsidó hadsereg. A „Times“
írja, hogy az angolok külön zsidó
hadsereget állítottak fel 40000
emberből és a palesztinai frontra
küldték őket, harcra készítve ki ma-
guknak Palesztinát. Ismert an-
tantmódszer: az oláhok, olaszok,
franciák, cseh-tótok, lengyelek,

ukránok és most a zsidók. — Ret-
tenetes gondolat. Hátha a közép-
ponti hatalmak is összeszednék a
zsidó katonákat és Palesztinába
küldenék, hogy kergessék ki on-
nan az angol zsidókat? Megoldód-
nék a cionista kérdés: aki elesett,
az is Palesztinában marad és aki
megmarad, az is. Vagy kibékül-
nének a két fronton levők? Csak
az angol fundálhat ki ilyen po-
koki ötletet. Az angolok ősei, a
kelták voltak fél vad emberek, aki-
ket ózár katonái kikergettek az
erdőkből. Fogadjunk rá, hogy ha
tízezer német botokkal kiszállna
Anglia partjaira, egész Angliát
belekergetné a tengerbe. Az egész
vérszomjas, gyáva fajtát.

— Pályázat a temerini plébá-
niára. *Várady* érsek most hirdeti
meg a pályázatot a Mihálevits
Endre prépost-plébános halálával
megüresedett temerini plébánosi
javadalomra, mely az id. *Fernbach*
Antal család kegyurasága alá tar-
tozik. A nevezett kegyurasághoz
címetett pályázatokat szept. 30-ig
kell a kalocsai érsekséghez juttat-
ni. Egyszersmind érdekes feltételt
is fűznek ehhez a pályázathoz,
azt t. i., hogy abban az esetben,
ha a plébánia mint ilyen megszű-
nik és esetleg egy másik ujat ál-
lítanak fel, a javadalmas temerini
plébánosnak az e miatt származ-
ható jövedelmek elvesztéséért sem-
minemű kártérítési igénye nem
származhatik és akkor is el kell
fogadnia a javadalmat.

— Lángokban egy szalmakazal.
Kisasszony napján délelőtt 9 óra
15 percek VI-ik kör Gyula-utca
452. szám alatt. *Gál István* házá-
ban két kocsi-ra való szalmakazal
égett le. A tűz oka ismeretlen. A
kár 300 korona.

— Bezdániai tragédiája a ha-
jón. *Morvai Sándor* szökött katoná
Budapestben meglátogatta a Fo-
lyam- és Tengerhajózási Rész-
vénytársaságnak egyik uszályhajó-
ján régi barátját, *Kovács Sándor*
kormányost. A kormányos ebédre
invitálta *Morvait*, aki ebéd közben
megmutatta barátjának a haretér-
ről magával hozott *Frommer-pisz-
tolyt*. Eközben a fegyver elsült és
a golyó *Kovács Sándor* jobb szemé-
be furdott. A kormányos el-
terült a földön és néhány pernyi
kínlődés után meghalt. A lövés
hallatára az áldozat hozzátartozói
besiettek a konyhából. A pisztoly
ezalatt tovább működött. *Morvai*
a plafon felé tartotta a fegyvert,
de az ötödik lövést ijedtében a
szája felé irányította. A golyó a
fejébe hatolt és azonnal megölte.
Mind a két áldozat bezdáni szüle-
tésű. A rendőrségnek és a kato-
nai rendőrségnek közös bizottsága
járt kint a tragédia színhelyén. A
holttesteket a törvényszéki orvos-
tani intézetbe vitték.

Ha régebbi lappéldányokat akar
rendelni valaki, írja meg levél-
ben, hány darab újság kell neki,
küldjön be abban a levélben a
D e l v i d é k kiadóhivatalának
annyszor 6 fillérenyi levélbélye-
get és mi azonnal küldjük címére
a lapot. 5 újságért például küld-
jön egy 30 filléres bélyeget.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly*
igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

SPORT.

FOOTBALL.

Bácska—Szabadkai SE. 1:1 (0:0)

Elvezetés fair mérkőzés zajlott
le szombaton a zombori-uti sport
pályán. „Bácska“ a mezőnyben
tetszetős szép játékot mutatott, de
a kapu előtt a fiatal játékosokból
álló csatársor határozatlanok és
tehetetlenek bizonyult. Ennek
tudható be az eldöntetlen ered-
mény.

Szabadkai G-os honvédek — Ujvi-
déli válogatott 0:12 (0:7)

Impozáns győzelmet aratott a
kiváló honvéd csapat az ujvidéki
Válogatottak fölött az ujvidéki
katonanapon megtartott football-
mérkőzésen. Gólok közül *Marci* II.
5, *Tauszig* 4 és *Vida* 3-at lőtt.

Szegedi AK. — Szabadkai MTE.
3:2 (2:1)

A szezon első bajnoki mérkő-
zését játszották le a zombori-uti
„Bácska“ pályán.

Előre kell bocsájtanunk, hogy
a bajnoki küzdelemhez méltó já-
tékok nem láttunk. Unalmas, lélek-
nélküli, de azért durvaságokban
gazdag volt a match lefolyása. Alig
esilliant meg itt-ott egy kevés já-
téktudás. SzAK nagyon messze
áll attól a formájától, amikor még
mint „Bácska“ riválisa szerepelt.
Most már érthető, hogy miért
kellemetlen „Bácska“ szereplése a
bajnokságban és hogy miért sze-
retik elkerülni a találkozást. MTE
kezd szélei támogatta hamar
frontba jön és egypár szép táma-
dást vezet Sz. A. K. kapuja el-
len, de Sz. A. K. védelme minden
vállalkozást megakaszt. Lassan
Szeged is lendületbe jön és fel-
nyomul golt azonban nem tud el-
érni. Ezután hullámzó játék fo-
lyik. A 25 percben M. T. E. csa-
társora a széthúzódott Sz. A. K.
védelmetől megszökik és a bal-
szélső beadását Kelemen gollá ér-
tékesíti. Gól után ismét MTE van
frontban, de Sz. A. K. Lassankint
fölénybe kerül és a jobbösszekötő
révén kiegyenlít. Majd a félidő
vége felé a center egy szép ki-
ssókéssel Szeged javára billenti
az eredményt. A II. félidő elején
mezőnyjáték hullámlzik, melyben
M. T. E. kerül felül, 20 percben
11-esen belül Szak jobbhalfja hand-
sot vét. Megitelt 11-est a kapus
bravúrral védi, de a labda a golba
perdül. Kezdet után újra Sz. A. K.
támad és nagyjában ura is marad
a helyzetnek a játék végéig. A
35 percben a center remek kité-
rése újra meghozza a Sz. A. K.
nak a vezetést, egyszersmind a
győzelmet is. *Biro Valentin* (Ki-
nizsi) volt. Mérkőzést szépen ve-
zette. •

Valódi amerikai
fogak és fogsorok

Különléges ségek fogászati mun-
kákban, arany
és platinából, valamint arany és pla-
tinafogak, koronák és hidak, ugy-
szintén szájpádás nélküli fogak. Fog-
huzás teljesen érzéstelenítve és fog-
tömések (plombok). *Schäffer Géza*
vizsgázott fogtechnikus, Sza-
badka, Kossuth-u., Farkas-ház.
Telefon Interurbán 561.

Nyomatott a kiadóhivatalban, Szer-
Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat
mint szövetkezet könyvnyomdájában
Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Lóárverési hirdelmény.

Folyó évi szeptember hó 12-én d. e. 9 órakor Szabadkán a Szegedi-úton levő Honvéd huszár laktanyában 89 darab, a 8. huszár és 4. honvéd huszár ezredből származó kinstári ló nyilvános árverésen eladatik. Az árverésen résztvevők kötelesek a polgármesteri, illetve a főszolgabírói hivatal által láttamozott vásárlási-igényelvényt előmutatni.
Szabadka, 1917. szeptember 8.

Katonai Állomásparancsnokság.

ELITE MOZI

Hétfőn és kedden a

Csábitó.

Dráma három felv. Főszereplő:

Nicolai Johannsen.

Mozi Bandi kalandjai.

Vígjáték 4 felv. Főszereplők:

Paul Heidemann és Erika Bläser.

Előadások kezdete: hétköznapi fél 8 és este fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap 2-től folytatódag.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Viszketegség, sömör, rüh

bajtlegyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pacsesés dr. Fleisch-félét kérjünk. Próbátégely 1'60, nagy tégely 3 kor. - - családi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Decsy Gyula, Szt. Teréz* o. városi gyógyszerárban I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett

Szabadka sz. kir. város tanácsától.

24181 sz./tan. 1917.

Hirdetmény.

Az országos közlelmelési hivatal elnöke 78.450/517. VII. sz. alatt kiadott rendeletével értesítette a törvényhatóságot, hogy a rendelkezésére bocsátott korpamennyiségbázison tehenettartó kisgazdákat is részesíteni kívánja, a kik az általuk termelt tejmenyiséget bizonyos meghatározott kösfogyasztásra állandóan beszoigaltatják. — A beszállított tej mennyiségének és minőségének az ellenőrzése érdekében egyben kimondotta, hogy a korpakiutalás kedvezményében ezek is csak az esetben részesülhetnek, ha tejtermelő szövetkezetté alakulnak, a mely szövetkezet a termelt tejet friss tejként hatóságilag megállapított áron kösfogyasztásra hozza és e célból a várossal, valamely köztisztviséllyel, avagy tisztviselői beszerzési csoporttal legalább 1918. évi június hó 1-ig érvényos szerződést köt.

A kívánt korpamennyiség biztosítása végett szükséges ezen szövetkezet megalkotása érdekében felhívja a városi tanács az érdekelt tejtermelő kisgazdákat hogy ezen kérdésnek a megbeszélése végett f. évi szeptember hó 16-án (vasárnap) d. e. 9 órakor a városi székház dísztermében tartandó értekezleten okvetlenül jelenjenek meg.

Ezen kérdés elbírálásánál lényeges körülményt képez a hivatal elnökének azon értesítése, hogy a takarmányárak nagy emelkedése következtében a tejárak ujabbi megállapítását, azoknak a felmérését tervezi.

Szabadkán, 1917. szeptember hó 7-én.

A városi tanács.

Egy jó házból való fiut fizetéssel felvesz a SZENT ANTAL nyomda.

Női szépség

csak akkor állandó, ha „Medea“ emailcrémet

használ szavatosságunk mellett.

Megszünteti minden arcborítástalanságot és úde arcbrt kőlesőnz. Ára 14 korona.

Kapható: Mátis Béla kozmetikus a vegyésznel Kispeszt.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 6:01*
	12:24	3:59
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:55
	éjjel 12:45	5:28
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	délután 10:11
Zomborba ind.	éjjel 6:14*	5:23
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:42	délután 1:21
Ujvidékre ind.	éjjel 11:50	délután 1:48
	éjjel 6:26*	4:44
Szegedről érk.	délelőtt 7:42	délután 12:40
Szegedre ind.	éjjel 8:07	délután 6:15
	délután 1:30	éjjel 12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57	
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel 4:42	
Zentáról érk.	éjjel 11:05	
Zentára ind.	éjjel 4:33	
Bajáról érk.	délelőtt 9:02	éjjel 9:26
Bajára ind.	éjjel 7:00	5:05
Bácsalmásról érk.	délelőtt 7:45	

A *-gal jellettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán.

Eladó borok és szőlő SZOBONYA BERTALAN

Horgosi Királyhalmán elad 600 hl 6 és tavalyi bort, törköypalinkát 150—200 hl Chasselas szőlőt, továbbá Madeleine angevinet és Kossuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosarába mérve.

Eladó földek

Siklós (Baranya-m.) városhoz egy óra Old és Torjanc (magyar és szlovak) községek közt több parcellában 40 magyar hold elsőrendű fekete szántó, igen előnyös erdő és legelőjog kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó.

Herczog Fivérek bankháza Szabadka.

A cs. és kir. 23. gyalogezred

HADIALBUMA.

Szerkesztette:

Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 haretéri kép és rajz, 100 érdek-cikk és vers.

A világháboru első két évében kitüntetett és elesett 23. as hősök irásában és képbén megörökítve.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől. ::

A számos díszes kiállításu csoportképen több mint 3000 ezredbeli arcképe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő főhadnagynál, Tábori posta 632.

IZLÉSESEK ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

..... SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Oirkvenica.

Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi éro. és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsajt: 4½, és 5% (utóbbiak 3% nyereseménnyel) pupilláris biztosságú, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbizásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és kommissionális megbizásokat.

Aruosztály. Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgőpárnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.